

РЕШЕНИЕ

№ 1

гр. В., 02.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: С.Ж.С.

Членове: Г.П.Й.
Н.Д.Н.

при участието на секретаря В.В.У.
като разгледа докладваното от Н.Д.Н. Въззивно гражданско дело № 20231300500346 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 от ГПК.

Делото е образувано по въззивна жалба на П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45 чрез адв.-пълномощник И. Д. против Решение № 514/05.07.2023г. постановено по гр.д. № 2189/2022г. на Районен съд-В. в частта с която е признато за установено по отношение на жалбоподателката П. Т., че „Й.Б.“ ЕАД има вземане спрямо нея за сумата в размер на 480,57 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318,44 лева - за неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент за номер 0893617250 и 162,13 лева - за неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент за номер 0899750697. Решението в останалата не обжалвана част е влязло в законна сила.

С първоинстанционното решение РС-В. е признан за установено по отношение на въззивницата/ответника/ П. Н. Т., че ищецът „Й.Б.“ ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК ***** има вземане спрямо нея за следните суми:

Сумата от 37.48 лева, представляваща дължими и незаплатени месечни

абонаментни такси за потребление на мобилни услуги, за които са издадени фактури № 7305676924/15.06.2020 г. за периода от 15.05.2020 г. до 14.06.2020 г., ведно със законната лихва за забава, считано от - 25.07.2022 г. датата на подаване на заявлението по реда на чл.410 ГПК до окончателното плащане на сумата.

Сумата от 75.99 лева, представляваща незаплатени лизингови вноски, от които:

59.85 лева по Договор за лизинг от дата 07.11.2019 г. за мобилно устройство TABLET LENOVO Yoga 3 10 4G X50M, дължими за периода от месец 08/2020г. до месец 10/2021 г. и допълнителната сума в размер на 3.99 лв.

16.14 лева по Договор за лизинг от дата 07.02.2019 г. за мобилно устройство HUAWEI Y5 2018 Dual Black, дължими за периода от месец 08/2020г. до месец 01/2021г. и допълнителната сума в размер на 2.69 лв., ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на заявлението по реда на чл. 410ГПК до окончателното плащане на сумата.

Сумата в размер на 480,57 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019 г. за мобилен номер *****.

Със същото решение жалбоподателката е осъдена да заплати на ищцовото дружество разноски по производството пред РС-В. в общ размер от 325.00 лева /25.00 лева за внесена държавна такса, 180.00 лева адвокатско възнаграждение и 120.00 лева възнаграждение за вещо лице/, както и разноски в заповедното производство по ч.гр.д № 1582/2022 г. по описа на Районен съд - В. в общ размер на 205.00 лева /25.00 лева за държавна такса и 180.00 лева за адвокатско възнаграждение/.

С въззивната жалба се навеждат доводи за неправилност на обжалваното решение, като постановено в нарушение на закона, процесуалните правила и необосновано. Въззивницата изразява несъгласие с изводите на първоинстанционния съд за дължимост на неустойка в уважения размер, обосновавайки се на уговореното в договора за мобилни услуги (стр. 3 от договора) и допълнителното споразумение, че неустойка се дължи в

случай на прекратяване на договора преди изтичане на срока.

Твърди се, че с отговора на ИМ е наведено възражение за неравноправния характер на клаузите в договора, които предвиждат едностранно прекратяване на договора при неизпълнение на каквото й да е задължение или при неплащане на дължими суми след изтичане на сроковете за плащане. В тази насока посочва, че съдът не е обсъдил това възражение, а единствено е анализирал и изложил правни изводи относно размера на неустойката и нейната съразмерност, като приел, че не противоречи на добрите нрави и не поставя потребителя в неравноправно положение.

Посочва се, че клаузите за едностранно прекратяване на договорите не съдържат достатъчно ясни критерии за тежестта на договорно неизпълнение, като не се държи сметка за това дали неизпълнението е съществено за кредитора, за да има той интерес да се освободи от конкретната договорна отговорност (арг. чл. 87, ал. 4 от ЗЗД). Длъжникът е поставен в неравноправно положение, тъй като кредитора винаги може да се позове на неизпълнение, дори забавата да е частична, без да се държи сметка за размера на неизпълнената част от задължението.

Излага се още, че клаузата била в разрез с принципа да бъде отправено изявление до длъжника за едностранно прекратяване/разваляне, а съответно и за превръщането на срочното задължение в безсрочно (чл. 87 от ЗЗД). Прекратяване на договора без необходимост от уведомяване на длъжника поставя длъжника в неравноправно положение, поради неблагоприятните последици, произтичащи за него от прекратяването на договора.

Позовава се на решение № 109/12.08.2019 г. по т. д. № 636/2019 г. на ВКС, II т.о. в което било възприето, че: Клаузи, които уреждат условия за настъпване на автоматично прекратяване на договора, без да са ясни условията на неизпълнение и за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, без да е необходимо кредитора да изпраща съобщение или покана са неравноправни.

Твърди се, че поради неравноправния характер на клаузите, относно уговорено едностранно прекратяване на договора, същите били нищожни и не са породили действие - прекратяване на договора, което обосновава неоснователност на сумите за неустойка.

Поддържа се, че претенцията за неустойка не била доказана. В тази

насока излага, че съдът неправилно кредитирал и приел за обективно заключението на вещото лице по отношение размера на неустойката - формирана от сбора на сумата 184,58 лева - неустойка за услуга и сумата 295,99 лева - неустойка за получено устройство. Посочва, че в съдебно заседание вещото лице потвърдило, че таблицата е „предоставена" от ищеца. Данните в таблицата не съответстват на исковата претенция относно сумите за неустойка.

Излага се, че в нарушение на закона съдът неправилно приел, че търговецът е прекратил предсрочно процесния абонамент. В чл. 19б от приложените Общи условия било предвидено едностранно прекратяване на договора, в случай, че потребителят не е платил дължими суми след изтичане на сроковете за плащане по индивидуалния договор, съответно Общите условия. На осн. чл. 87, ал. 1 от ЗЗД писмените договори подлежат на разваляне, след като кредитора даде на длъжника подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще смята договора за развален. Ищецът по делото не бил доказал изявление до неизправната страна, преди подаване на исковата молба за прекратяване на договора, поради което не е настъпило прекратяване на договора, като юридически факт. В тази насока се позовава на влязло в сила Решение № 328/08.04.2023 г. на РС - В. по гр. д. № 2026/2022 г.

Моли съда да отмени решението на ВРС в обжалваната част, вместо което да постанови друго с което да отхвърли предявената искова претенция за неустойка. Не представя доказателства и не прави доказателствени искания. Иска присъждане на разноски.

В законния двуседмичен срок по чл.263 от ГПК от ответната по жалбата страна „Й.Б.” ЕАД е постъпил отговор на въззивната жалба, чрез адв.-пълномощник Виолета Герова, с който оспорва същата по подробно изложените съображения, като неоснователна.

По отношение едностранното прекратяване на договорите от негова страна излага, че клаузите от договора и ОУ не предвиждали особена форма, в която изявлението на кредитора за предсрочно прекратяване на договорните отношения да бъде отправено към длъжника, поради което можело да се приеме, че волеизявлението може да бъде и конклюдентно с предприети от доставчика действия по ограничаване на ползваните услуги. Посочва, че от

отчетеното потребление до 01.05.2019 г. било видно наличието на достъп до мрежата за изходящи повиквания, който е бил наличен, въпреки неплащане на остатък от предходен период. За следващия отчетен период 01.05.2019г.- 31.05.2019 г. услугата все още е била достъпна, тъй като към 01.06.2019 г. е фактурирано частично сторнирано от дължимата абонаментна такса с кредитното известие. С издаването на кредитното известие, доставчикът недвусмислено е изявил волята си да не предоставя услуга занапред и е престанал начисляването на абонаментите такси. Вместо това е начислил неустойка за прекратяване на договора по вина на абоната. Посочва, че това поведение следвало да се квалифицира като неформален израз на воля за едностранно прекратяване на договора, а достигането му до насрещната страна е било осигурено чрез самото фактуриране, за което клиентът е уведомен при сключването на договора. Посочва още, че при договорен изричен отказ да получава хартиена фактура, клиентът е поел задължението сам да се информира за издадените фактури на договорената дата- 25-то число на месеца.

Иска потвърждаване на постановеното от ВРС решение. Отправя искане за присъждане на адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция.

Във въззивното производство не са събрани нови доказателства.

В.ският окръжен съд, като взе предвид постъпилата въззивна жалба, становището на ответната по жалбата страна и съобразявайки всички данни по делото в тяхната съвкупност, прие за установено следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна и е в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, явява се процесуално допустима и подлежи на разглеждане по същество.

РС-В. е бил сезиран с искова молба от „Й.Б.” ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/ ЕИК ***** против П. Н. Т. с ЕГН ***** с която са предявени установителни иски по реда на чл. 422 от ГПК, във връзка с чл. 415 от ГПК, във връзка с чл. 79, ал. 1, предложение първо от ЗЗД, във връзка с чл. 92 от ЗЗД за признаване за установено, че ищцовото дружество има вземане от ответницата за следните суми: 37.48 лева, представляваща дължими и незаплатени месечни абонаментни такси за потребление на мобилни услуги, за които са издадени фактури № 7305676924/15.06.2020 г. за периода от 15.05.2020 г. до 14.06.2020 г.; 75.99

лева, представляваща незаплатени лизингови вноски, от които: 59.85 лева по Договор за лизинг от дата 07.11.2019 г. за мобилно устройство TABLET LENOVO Yoga 3 10 4G X50M, дължими за периода от месец 08/2020г. до месец 10/2021 г. и допълнителната сума в размер на 3.99 лв.; 16.14 лева по Договор за лизинг от дата 07.02.2019 г. за мобилно устройство HUAWEI Y5 2018 Dual Black, дължими за периода от месец 08/2020г. до месец 01/2021г. и допълнителната сума в размер на 2.69 лв., ведно със законната лихва за забава върху претендираните суми, считано от датата на подаване на заявлението по реда на чл. 410ГПК до окончателното плащане на сумите, както и Сумата от 480.57 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019 г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019 г. за мобилен номер *****. Претендирани са и разноски по първоинстанционното и заповедно производство.

Обстоятелствата, на които се основават предявените искове, са: вземания вследствие едностранно прекратяване от страна на ищеца поради неизпълнение от страна на ответника на договорни задължения - неплащане на дължими месечни вноски по издадени фактури по сключени между страните срочни договори, както следва:

Договор за мобилни услуги от дата 12.10.2016г., за ползване на мобилен номер ***** с подписано към него допълнително споразумение от дата 07.02.2019 г. за срок от 24 месеца и Договор за лизинг от същата дата 07.02.2019г., по силата на който на ответника е предоставено за ползване мобилно устройство HUAWEI Y5 2018 Dual Black ; Договор за мобилни услуги от дата 07.11.2019 г. за ползване на мобилен номер ***** с избран абонаментен план Интернет 29,99 лв. промо 25,99 лв., със срок на действие за 24 месеца, до 07.11.2021 г. и Договор за лизинг от същата дата 07.11.2019 г., за предоставено на ответника за ползване мобилно устройство TABLET LENOVO Yoga 3 10 4G X50M .

В срока по 131 от ГПК от ответната страна П. Н. Т. чрез адв.И.Д. е постъпил отговор на исковата молба с който е оспорил предявените искове по основание и размер. Навел е твърдение, че фактурите като счетоводни

записвания не се ползват с материална доказателствена сила, с оглед на което претенцията според ответника е недоказана. Твърди, че договорите не са прекратени едностранно на посоченото от ищеца основание – т.11 от договорите за услуги и чл.75 и чл.196,в) от ОУ , поради неуведомяването му съобразно чл.87 от ЗЗД, и в тази насока е навел възражение за нищожност на клаузите предвиждащи едностранно прекратяване на договорите поради противоречието им с цитираната норма. Наведено е възражение и за нищожност на договорните клаузи за неустойка - поради накърняване на добрите нрави на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД; не отговаря на изискването за добросъвестност и уговорена във вреда на потребителя; клаузите били и неравноправни съгласно чл. 143, т. 5, т. 10 и т. 19 от ЗЗП. Твърди се също, че уговорката за неустойка е неясно формулирана в договора. Излага се в отговора, че клаузата, уговорена в чл. 12, ал. 2 от ОУ на договорите за лизинг е нищожна на основание чл. 143 от ЗЗП, сочи се че клаузата е недействителна на основание чл. 146 от ЗЗП, поради което и претендираните суми в размер на 75.99 лева според ответника са неоснователни.

Страните не спорят, а и от приложеното ч.гр.д. № 1582/2022 г. по описа на Районен съд - В. се установява, че в полза на въззиваемото дружество /ищеца/ е издадена заповед № 665/26.07.2022г. за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК срещу въззивника /ответника/, за сумата в размер на 594.04лева от които: 37.48 лв. представляваща дължими и незаплатени месечни абонаментни такси за потребление на мобилни услуги; 75.99лв. представляваща незаплатени лизингови вноски; 480.57лв. – неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, ведно със законната лихва върху общо дължимата сума, считано от 25.07.2022г./датата на подаване на заявлението в съда/ до окончателно заплащане на дължимата сума, както и да заплати расноските по делото в размер на 25лв. за държавна такса и сумата в размер на 180лв. за адвокатско възнаграждение.

Срещу заповедта е постъпило възражение от въззивната страна/ответника/ по реда и в едномесечния срок по чл.414 ГПК. Заявителят е изпълнил дадените му от ВРС указания по чл. 415, ал. 1, т. 1 от ГПК да предяви установителен иск за вземането си в едномесечен срок съгласно чл.422 ГПК. Вследствие на изпълнените указания е образувано настоящото производство.

Между страните пред настоящата инстанция не е спорно обстоятелството по сключването на процесните договори и тяхното съдържание. Спорът пред въззивната инстанция се концентрира върху въпроса прекратени ли са договорите едностранно от ищеца/въззиваемото дружество/ и възникнало ли е в негова полза вземането за неустойка.

От приложените по първоинстанционното дело доказателства се установява, че въззивникът, като абонат и потребител на мобилни услуги е сключил с въззиваемото дружество /оператор/ следните договори:

1. Договор за мобилни услуги № 616522944 от 12.10.2016 г. за мобилен номер ***** и допълнително споразумение към договора от 07.02.2019 г., съгласно което въззивникът /потребителят/ е избрал да ползва абонаментен план - 36.99 с

допълнителни 5000 MB, като е уговорен срок на действие на допълнителното споразумение за 24 месеца до 07.02.2021 г. В допълнителното споразумение е посочено, че потребителят /въззивникът/ е получил устройство, марка HUAWEI, модел Y5 2018 Dual Black с отстъпка от стандартната цена в размер на 265.34лв.

2. Във връзка с допълнителното споразумение страните сключили Договор за лизинг от 07.02.2019 г., с който на въззивника/лизингополучателя/ е предоставено за ползване устройство, марка HUAWEI, модел Y5 2018 Dual Black. По договора за лизинг въззивникът/ответникът/ дължи заплащане на 23 месечни лизингови вноски в размер на по 2.69 лева, съгласно уговорения погасителен план по лизинговия договор, както и с правото на абоната след изтичане на 23-месечния срок на договора срещу заплащане на допълнителна сума от 2.69 лева да придобие собствеността върху лизинговата вещ. Стандартната цена на мобилното устройство /в брой, без абонамент/ е 329.90 лева, а общата лизингова цена с избраната от абоната програма Тотал 36.99 е 64.56 лева. Отстъпката, която ответникът е получил възлиза на сума в размер на 265.34 лев

3. На 07.11.2019 г. въззивникът/ответникът/ е сключил с въззиваемото дружество/ищеца/ Договор за мобилни услуги за мобилен номер ***** с избран абонаментен план Интернет 29.99, като е уговорен първоначален срок на действие за 24 месеца до 07.11.2021 г. На същата дата е сключен и Договор за лизинг, с който ищецът /мобилният оператор/ е

предоставил на въззивника/ответника/ устройство TABLET LENOVO Yoga 3 10 G X50M за период от 23 месеца срещу заплащане на месечна лизингова вноска в размер на 3.99 лева съгласно уговорения погасителен план по лизинговия договор, както и с правото на абоната/въззивника/ след изтичане на 23-месечния срок на договора срещу заплащане на допълнителна сума от 3.99 лева да придобие собствеността върху лизинговата вещ. Стандартната цена на мобилното устройство /в брой, без абонамент/ е 489.90 лева, а общата лизингова цена с избраната от абоната програма Интернет 29.99 е 95.76 лева. Отстъпката, която ответникът е получил възлиза на сума в размер на 394.14 лева.

И в двата договора за мобилни услуги /Договор за мобилни услуги № 616522944 от 12.10.2016 г. - т.2 от раздел IV Срок.Прекратяване.Неустойки. и Договор за мобилни услуги за мобилен номер ***** от 07.11.2019 г. на стр.3/ са уговорени клаузи за неустойка с индентично съдържание, според които: В случай на прекратяване на договора преди изтичане на посочения в договора срок по вина или инициатива на потребителя или при нарушение на задълженията му по договора или други документи свързани с него, в това число приложимите Общи условия, последният дължи за всяка СИМ карта, по отношение на която е налице прекратяване: (а) неустойка в размер на всички стандартни месечни абонаменти за периода от прекратяване до изтичане на уговорения срок, като максималният размер на неустойката не може да надвишава трикратния размер на стандартните месечни абонаменти. В допълнение на неустойката по предходното изречение, потребителят дължи и възстановяване на част от ползваната стойност на отстъпките от абонаментните планове съответстваща на оставащия срок на договора; и (б) в случаите, в които е предоставено устройство за ползване на услуги, съгласно посоченото в договора или по предходно подписан документ, чийто срок не е изтекъл, потребителят дължи и такава част от разликата между стандартната цена на устройството (в брой, без абонамент), съгласно действащата към момента на сключване на договора ценова листа, и заплатената от него при предоставянето му (в брой или обща лизингова цена по договора за лизинг), съответстваща на оставащия срок на договора.

Съдът констатира, че в договорите за мобилни услуги липсват клаузи договарящи начина и формата на предсрочното прекратяване на договорите.

По делото са представени и Общи условия на „Т.Б.“ ЕАД за взаимоотношенията с потребителите на мобилните телефонни услуги. Не се спори, че въззивникът е запознат и е получил екземпляр от същите.

По делото е приложена ценова листа към всеки от сключените договори между страните за абонаментните планове, които цени са съобразени в приложенията към издадените фактури приложения за предоставени и използвани пакетни услуги от абоната.

Въззивникът /ответникът/ е сключил и застрахователна полица „Смартфон протект“ № 10053558 от 07.11.2019 г. с месечна застрахователна премия в размер на 4.49 лева /с ДДС/, която сума се фактурира и заплаща с издаваните месечни фактури.

По делото са приложени две фактури издадени на клиентски номер 005718721 с потребител въззивника П. Н. Т.: Фактура от 15.06.2020г. на обща стойност 74.60лв. с ДДС и фактура от дата: 15.08.2020г. на обща стойност 594.04лв. с ДДС, като в същата е отразена неустойка предсрочно прекратяване на договори за услуги на стойност 480.57лв.

По делото е прието заключението на назначената съдебно-икономическа експертиза, според което в счетоводството на въззиваемото дружество /ищеца/ е отразено извършените частични плащания от ответника и останалото му задължение съобразно представените по делото фактури възлизащо в размер на 594.04 лева в това число: 480лв. – начислени неустойки от които 184.58лв. неустойки за услуги и 295.99лв. неустойки за получено устройство по договор за лизинг;

75.99лв. – начислен неплатен лизинг по договор и 37.48лв. - неплатени месечни такси и разговори по издадени фактури.

За да уважи предявеният иск за сумата в общ размер на 480.57лв. - неустойка за предсрочно прекратяване на договорни абонаменти от дати 07.11.2019г. и 07.02.2019г. с обжалваната част на решението, ВРС е приел, че: между страните по делото са възникнали валидни облигационни правоотношения, по силата на които операторът е предоставил на абоната телефонни номера и мобилни устройства на лизинг, при съответни месечни такси и условия и срок на действие на договорите, срещу задължението за заплащане на уговорените цени на услугите - абонаментни такси и цени на услуги извън включените в съответния тарифен план, също така и лизингови

вноски за закупеното мобилно устройство.

ВРС е формирал извод, че процесните договори за мобилни услуги и лизинг са прекратени едностранно от ищеца и по вина на въззивника/ответника/ поради неплащане на стойността на дължимите месечни вноски за потребени мобилни услуги на приложените по делото фактури в 18-дневен срок от издаването им. В случая на основание чл. 196, б. „в” от Общите условия ищецът „Й.Б.“ ЕАД имал право едностранно да прекрати индивидуален договор, срочен или безсрочен, в случай че потребителят не е платил дължими суми след изтичането на сроковете за плащане по индивидуалния договор, което и е сторил.

Приел е, че съгласно посоченото в договорите и допълнителното споразумение, след като договорът е прекратен по вина на абоната, поради неплащане на дължими суми, то абонатът/ответникът/ дължи неустойка в размер на не повече от трикратния размер на месечните такси и разликата между стандартната цена на получените мобилни устройства и общата лизингова цена, изчислена пропорционално на оставащата част от срока на договора. Неустойката била индивидуално договорена в договорите за лизинг и сключените допълнителни споразумения към договорите, като ясно бил посочен начина на формирането ѝ.

С оглед на така установената фактическа обстановка, В.ският окръжен съд намира следното от правна страна:

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта му в обжалваната част, а по всички останали въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение, предмет на настоящата проверка, е валидно и допустимо – постановено е от компетентен съд, съобразно правилата на родовата и местната подсъдност, от надлежен състав и в рамките на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и е подписано. Депозираната срещу него въззивна жалба е подадена в преклузивния срок, от надлежна страна и при наличие на правен интерес, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество, въззивната жалба се явява основателна, поради следните съображения:

Предявеният от въззиваемото дружество/ищеца/ установителен иск за вземането в общ размер на 480.57лв. за неустойка от които: 318.44 лева -

неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019 г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019 г. за мобилен номер ***** е с правна квалификация по чл. 422, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във връзка чл.79 от ЗЗД във вр. чл. 92 от ЗЗД.

Претендираното от въззиваемото дружество вземане в общ размер на 480.57лв. има неустоечен характер и представлява форма на договорна отговорност на абоната, поради неизпълнение на задълженията му по процесните договори.

Безспорно е, че страните са били в облигационни правоотношения по процесните договори за мобилни услуги от 07.02.2019 г. за мобилен номер ***** с краен срок 07.12.2021г. и от 07.11.2019г. за мобилен номер ***** с краен срок 07.11.2021г., регулирани от Общи условия, като въззивникът/ответникът/ има качеството абонат и потребител на услуги от мобилния оператор „Т.Б. " ЕАД/ понастоящем „Й.Б.“ЕАД, съгласно т. 1 и т. 49 от ДР на Закона за електронните съобщения.

Също така е безспорно, че между страните по делото е възникнала валидна облигационна обвързаност и по два договора за лизинг от 07.02.2019г. с краен срок 07.01.2021г. и от 07.11.2019г. с краен срок 07.10.2021г. Същите с оглед на същественото си съдържание имат правната характеристика на договор за оперативен лизинг по смисъла на чл. 342, ал. 1 ТЗ, при който лизингодателят се задължава да предостави за ползване вещ срещу възнаграждение. Въззиваемото дружество /ищецът/ е изправна страна по тези договори, тъй като е изпълнил основното си задължение да предостави ползването на лизинговите вещи –мобилно устройство HUAWEI Y5 2018 Dual Black и TABLET LENOVO Yoga 3 10 4G X50M,за уговорения между страните период. Фактическото предаване на лизинговите вещи от лизингодателя на лизингополучателя не е спорно по делото, доколкото въззивникът/ответникът/ не е навел възражения в тази насока и не е оспорил договорите, удостоверяващи предаването на вещите.

По делото е безспорно доказано обстоятелството, че въззивникът е бил неизправна страна, като не е заплатил сумата от 37.48 лева, представляваща месечни абонаментни такси за потребление на мобилни услуги по издадени

фактури № 7305676924/15.06.2020 г. за периода от 15.05.2020 г. до 14.06.2020 г., както и сумата от 75.99 лева, представляваща незаплатени лизингови вноски, от които: 59.85 лева по Договор за лизинг от дата 07.11.2019 г. за мобилно устройство TABLET LENOVO Yoga 3 10 4G X50M, дължими за периода от месец 08/2020г. до месец 10/2021 г. и допълнителната сума в размер на 3.99 лв., като за тези вземания първоинстанционното решение не е обжалвано и е влязло в сила, т.е. със силата на песъдено нещо се доказва факта на неизпълнението.

Съгласно чл. 92, ал.1 от ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват. От посочена норма следва, че задължението за неустойка възниква при неизпълнение на конкретно задължение за едната страна по договора, като страните следва да са уговорили начина, по който евентуално ще бъде начислявана.

От приложените по делото Общи условия се установява, че при неплащане в срок на задължения за предоставени услуги, доставчикът има право едностранно да прекрати договора / чл. 19б/, а същевременно договорите, сключен между страните съдържат клауза за уговорена неустойка в размер на стандартните месечни такси до края на договора, като този размер не може да надвишава трикратния размер на стандартните месечни абонаментни такси. Следователно върху въззиваемото дружество/ищеца/ пада тежестта на главно и пълно доказване на твърденията за прекратяване на договорите при твърдените от него обстоятелства, съгласно общото правило за разпределяне на доказателствената тежест в процеса визирано в нормата на чл.154 ГПК, според която, всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания и възражения.

Настоящият състав констатира, че по делото от въззиваемото дружество не са ангажирани доказателства от които да се установява, че дружеството е отправило писмено уведомление до въззивника/ответника/ с изявление, че поради неизпълнение прекратява договорните правоотношения. С отговора на въззивната жалба въззиваемото дружество признава обстоятелството, че не е отправило писмено уведомление до въззивника за прекратяване на договорите, като посочва, че договорът може да бъде развален и с исковата молба. Следва да се отбележи, че в конкретният случай надлежното

упражняване на потестативното право на разваляне е елемент от правопораждащия фактически състав на вземането за неустойка, тъй като същата е уговорена именно за този етап от развитието на облигационното правоотношение. Доколкото не е уговорено друго, следва да се приеме, че надлежното упражняване на правото на разваляне се подчинява на общите правила на чл. 87, ал. 2 от ЗЗД и писмените договори подлежат на прекратяване с изявление в същата форма. Доказателства за едностранно прекратяване на договора от страна на мобилния оператор поради виновно неизпълнение на потребителя на услугата, не са ангажирани по делото. Дори да се приеме, че исковата молба която е входена на 21.10.2022г. служи като изявление за разваляне на договорите, то това изявление е след изтичане на срока на договорите. Освен това, следва да се отбележи, че в сметките, с които е начислена търсената неустойка липсва посочване какво е основанието за начисляването - по кой договор, на какво основание от съответния договор, за кой период и пр. В случая липсва яснота за въззивника като потребител на какво основание му е начислена претендираната неустойка и как е изчислен размерът ѝ. Факта на начисляване на неустойка във фактурата не представлява изрично изявление за прекратяване на договора съобразно изискванията на чл.87 от ЗЗД. В настоящият случай, прекратяването на договорите поради неизпълнение на договорни задължения се подчинява на общите правила на чл. 87, ал. 1 ЗЗД за срок и форма. Неизпълнението на договорно задължение по причина, за която отговаря длъжникът, включително неплащането на възникнали задължения през предварително определен срок в договора, както е в случая, е основание за развалянето му според разписаното в чл. 87, ал. 1 ЗЗД. Следователно, доколкото всеки от процесните договори е сключен в писмена форма, изявлението за прекратяването му същото следва да е в такава форма и с него следва да се даде подходящ срок за изпълнение. За да породи действие това едностранно волеизявление на ищеца/въззиваемото дружество/, то следва да достигне до ответника/въззивника/ /арг. чл. 14, ал. 1 ЗЗД/.

По изложените съображения, съдът намира, че въззиваемото дружество не се е възползвало от правото си да прекрати договорите, поради което в неговата правна сфера не е възникнало вземането за неустойка при предсрочно прекратяване на същите.

Процесните договори са сключени при предварително определени

условия от едната страна - доставчикът на мобилни услуги. Видно е от самите договори, че същите са бланкови и не са били предмет на предварително договаряне между страните като въззивника/ответника/ не е имал възможност да влияе върху съдържанието им.

С оглед на горното, съдът намира, че въззивницата не дължи претендираната неустойка, поради което предявеният иск за дължимостта на същата е неоснователен и ще следва да бъде отхвърлен за сумата в предявения общ размер от 480.57 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които:

318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019 г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019 г. за мобилен номер *****.

Като е достигнал до различни фактически и правни изводи първоинстанционният съд е постановил неправилно решение по отношение на иска за претендираната неустойка, което ще следва да се отмени в обжалваната част, с която е признато за установено, че въззивникът /ответникът/ дължи на въззиваемото дружество сумата в общ размер от 480.57 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019 г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019г. за мобилен номер *****.

За пълнота, съдът намира, че следва да се произнесе и по наведеното възражение за неравноправния характер на клаузата на чл.19б, б“в“ от Общите условия на „Т.Б.“ЕАД за взаимоотношенията с потребители на електронни съобщителни услуги. Съгласно текста на посочената клауза ищецът/въззиваемото дружество има право едностранно да прекрати индивидуален договор, срочен или безсрочен, в случай, че потребителят не е платил дължими суми след изтичането на сроковете за плащане по индивидуалния договор, съответно общите условия. Така формулирана клаузата не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора, доколкото при прекратяване на договорите поради неизпълнение е предвидена санкция - заплащането на неустойка.

Също така съдът намира, че тази договорна клауза лишава абоната от възможността за преценка на това неизпълнено задължение или части от него, с оглед на което се предвижда прекратяване на договора, дали е значително или незначително от гледна точка на кредитора, предвид императивната норма на чл.87, ал.4 ЗЗД, предвиждаща, че разваляне на договора не се допуска, когато неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед интереса на кредитора. Невъзможността за извършване на такава преценка, която е гарантирана от общата нормативна уредба, обуславя неравноправен характер на посочената по-горе клауза и води до нейната нищожност съгласно чл.146 във вр. с чл.143, ал.2, т.2 и т.19 ЗЗП, поради което наведеното от въззивната страна възражение се явява основателно.

В случая по делото, както бе посочено по-горе, въззиваемото дружество не доказва дължимостта на вземането за неустойка, тъй като не ангажира доказателства, че е прекратил едностранно договорите по реда на чл.87, ал.1 от ЗЗД поради виновно неизпълнение на задължението по тях от страна на въззивницата. Едностранното прекратяване на договора е възможност за ищеца, а непроизтича автоматично от неизпълнение на някое задължение от страна на потребителя, като в конкретният случай не е договорена такава възможност.

С оглед на този резултат – неоснователност на предявеният иск за вземането за нустойката, следва да бъде частично отменено и решението на първостепенния съд в частта му, в която ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 325 лв.- разноски в първоинстанционното производство и 205 лв.-разноски в заповедното производство по ч.гр.д. № 1582/2022 г. по описа на Районен съд - В., като посочените суми за разноски следва да бъдат редуцирани пропорционално на уважената част от иска с решението на въззивната инстанция. Ето защо, решението на първостепенния съд в частта му за разноските, които ответникът е бил осъден да заплати на ищеца, следва да бъде отменено за сумата над размера от 62.08 лв., до размера от 325 лв. – направени разноски пред първата инстанция, както и за сумата над размера от 39.16 лв., до размера от 205 лева разноски в заповедното производство.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на жалбоподателя следва да

бъдат присъдени направените разноски за въззивното производство, които са в размер на 25 лв. - държавна такса.

На адв. И. Д. с ЕГН:***** от АК-В. - процесуален представител на въззивника, на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗА, се следва присъждане на адвокатско възнаграждение за двете инстанции в общ размер на 723.59лв./седемстотин двадесет и три лева и 59ст./ от които 323.59лв. за първоинстанционното производство и 400лв. за въззивното производство за осъщественото безплатно процесуално представителство на въззивника, определено съразмерно на размера на уважените иски и съобразно чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция на ответната по жалбата страна не се следват разноски.

Водим от горното В.ският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 514 от 05.07.2023 г., постановено по гр. д. № 2189 по описа за 2022 г. на Районен съд - В., В ЧАСТТА МУ, с която се признава за установено по отношение на П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45, че „Й.Б.“ ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 6, има вземане спрямо П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45 за сумата от 480.57 лева /четиристотин и осемдесет лева и 57 ст./, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019 г. за мобилен номер *****, КАКТО И В ЧАСТТА, в която П. Н. Т. с ЕГН *****, е осъдена да заплати на „Й.Б.“ ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК ***** сумата над размера от 62.08 лв. /шестдесет и два лева и осем стотинки/ до размера от 325 лв. /триста двадесет и пет лева/ - разноски за

първоинстанционното производство и сумата над размера от 39.16 лв./тридесет и девет лева и 16 ст./ до размера от 205 лева /двеста и пет лева/ - разноси в заповедното производство, КАТО ВМЕСТО ТОВА, ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявеният установителен иск по чл. 422 от ГПК, предявен от „Й.Б.” ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 6 против П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45 за сумата от 480.57 лева /четиристотин и осемдесет лева и 57 ст./, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент, от които: 318.44 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.11.2019г. за мобилен номер ***** и 162.13 лева - неустойка за предсрочно прекратяване на договорен абонамент от дата 07.02.2019г. за мобилен номер ***** по издадена заповед №665 от 26.07.2022г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 1582/2022г. по описа на РС - В., като неоснователен.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 514 от 05.07.2023 г., постановено по гр. д. № 2189 по описа за 2022 г. на Районен съд - В., В ЧАСТТА, с която П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45 е осъдена на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, да заплати на „Й.Б.” ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 6, сумата до размера от 62.08 лв. /шестдесет и два лева и осем стотинки/ - разноси за първоинстанционното производство и сумата до размера от 39.16 лв./тридесет и девет лева и 16 ст./ - разноси за заповедното производство.

ОСЪЖДА „Й.Б.” ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 6, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ”Хенрик Ибсен” № 15, ет. 6 да заплати на П. Н. Т. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., обл. В., ж.к. „К.Б.“ бл. 19, вх. Б, ет. 7, ап. 45 сумата от 25 лв.,

представляваща направени разноси за въззивното производство за държавна такса.

ОСЪЖДА „Й.Б.” ЕАД /с предишно наименование „Т.Б.“ ЕАД/, ЕИК ***** , със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 6, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул. ”Хенрик Ибсен” № 15, ет. 6 да заплати на основание чл.38 от ЗА на адв.И. Д. с ЕГН:***** от АК-В., със служебен адрес: гр.В., ул.“Княз Дондуков“№19 сумата в общ размер от 723.59лв. – адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство на ответника П. Н. Т. в първоинстанционното и въззивно производство по делото.

Решението не подлежи на касационно обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____